

Saksnr: 25/28640

Dato: 08.12.2025

Fra: Andreas Haugstvedt
Adm.enhet: Seksjon fiskeriregulering
Telefon: 40070506

Til: Trond Ottemo

Referat - regulering av fisket etter øyepål i 2026

1. Innledning

Fiskeridirektoratets forslag til regulering av fisket etter øyepål i 2026 ble behandlet som sak 29/2025 i reguleringsmøtet 5-6 november 2025.

Det vises til direktoratets nettsider www.fiskeridir.no for fullstendig oversikt over innspillene.

2. Fiskeridirektoratets tilrådning

Øyepål er en bestand som fiskes i Nordsjøen, i norsk sone, britisk sone og i EU-sonen. Bestanden er ikke felles forvaltet eller fordelt mellom Norge, Storbritannia og EU. Tradisjonelt har Norges kvote blitt fastsatt på grunnlag av 50 % av rådet fra ICES. I flere år frem til 2021 byttet Norge til seg øyepålkvote i EU-sonen, som ble fisket i britisk sone i Nordsjøen. Etter brexit har Norge ikke fått byttet til seg øyepålkvoter i britisk sone.

Øyepål er en kortlevd torskefisk, som lever i dyp fra 50 til 250 meter. Rekrutteringen varierer sterkt og påvirker både gyte- og totalbiomassen. Variasjoner i rekrutteringen har derfor umiddelbar effekt på bestandsutviklingen. ICES gir råd med grunnlag i MSY-tilnærming for perioden 1. november til 31. oktober kommende år. ICES anbefaler med utgangspunkt i MSY-tilnærmingen og føre-var vurderinger null fangst av øyepål i perioden november 2025 – oktober 2026. Dette er andre år på rad hvor ICES tilrår null fangst av øyepål.

Reguleringen av øyepålfisket har historisk sett vært romslig og den fastsatte totalkvoten har ikke vært begrensende for fartøyenes fiske. Fangstene av øyepål var i mange år før 2024 betydelig lavere enn den fastsatte norske totalkvoten. Innenfor totalkvoten har fartøyenes fiske tradisjonelt vært regulert med en kvoteenhet som ble justert i henhold til fisketakten. Fra 2024 har rammene endret seg og fangstene av øyepål har vært på et svært lavt nivå. I både 2025 og 2026 har ICES tilrådet null fangst av øyepål.

Fangststatistikken for 2025 viser at fangstene av øyepål er godt under det kvantumet som ble satt for å dekke bifangst av øyepål i annet fiske. Øyepålfangstene tas stort sett i og ved Norskerenna og inngår i et blandingsfiske der flere arter fiskes samtidig. Basert på rådet fra ICES foreslo direktoratet i saksfremlegget for reguleringsmøtet at det i 2026 fastsettes et

forbud mot å fiske direkte etter øyepål. Videre ble det foreslått å fastsette en kvote på 2 500 tonn øyepål til dekning av bifangst av øyepål i andre fiskerier. Dette tilsvarer kvantumet øyepål som ble fisket i 2024.

Når det gjelder tillatt bifangst av øyepål bemerket direktoratet at selv om bifangst av øyepål kan holdes på lavt nivå, kan det forekomme større konsentrasjoner i enkelte hal. Derfor ble det foreslått at bifangst av øyepål ikke skal overstige 25 % i de enkelte fangster og 15 % ved landing ved fiske etter andre arter, noe som er en videreføring fra reguleringsopplegget i 2025.

Pelagisk forening og Fiskebåt støtter en videreføring av bifangstregimet.

Norges Fiskarlag/Sør-Norges Fiskarlag har pekt på at 25 % tillatt bifangst bør gjelde også ved landing.

Fiskeridirektoratet viser til at det i 2025 ikke har vært registrert utfordringer med å gjennomføre fisket etter andre arter med gjeldende bifangstregime. Det er heller ikke noe mål å fiske mer øyepål enn det som er nødvendig for å kunne gjennomføre andre fiskerier, jf. bestandssituasjonen. Forslaget om å videreføre bifangstopplegget i 2026 opprettholdes.

Norges Fiskarlag viser i tillegg til at pelagisk- og nordsjøtrål har tillatelse til å fiske øyepål sør for 64°N, jf. konsesjonsforskriften §§ 2.6 (pelagisk tråltillatelse) og 2.10 (nordsjøtråltillatelse). Norge kan fastsette kvote nord for 62°N unilateralt, og Fiskarlaget ber derfor om at det vurderes åpnes opp for et direktefiske etter øyepål mellom 62°N og 64°N.

Fiskeridirektoratet vil bemerke at praksis tidligere år – når ICES har anbefalt en totalkvote – har vært at denne kvoten også kan fiskes i områdene mellom 62-64°N, jf. virkeområdet i de årlige øyepålforskriftene. Det har aldri blitt fastsatt en egen øyepålkvote i dette området. Fangststatistikken viser at fisket etter øyepål i området mellom 62-64°N har vært minimalt i perioden 2004 - 2024. I 2024 var uttaket 0 tonn.

Sett hen til det ovenstående vil Fiskeridirektoratet ikke sette en egen kvote for øyepål i området mellom 62-64°N. I henhold til praksis må fartøy fiske på like vilkår i dette området som i områdene sør for 62°N i 2025.

Norges Fiskarlag mener fisket etter øyepål i NØS ikke bør være begrenset til perioden 1.april til 31.oktober, men mener det bør være åpent hele året slik fisket etter øyepål har vært i britisk sone tidligere. Det vises til forskrift om prøvetaking av industrifangster ved landing fra 1.januar 2024. Med 100% kontrolldekning av alle industrifangster, mener Fiskarlaget at bakgrunnen for at deler av eksisterende område- og tidsbegrensninger i fisket etter øyepål må falle bort.

Fiskeridirektoratet viser til at det ikke åpnes opp for et direktefiske etter øyepål i 2026 så dette innspillet er ikke relevant for reguleringen i 2026. Direktoratet vil likevel understreke at øyepålfisket tradisjonelt har vært regulert med utgangspunkt om å unngå innblanding av andre arter og uønsket bifangst. Et direktefiske etter øyepål har de senere årene derfor kun vært tillatt i perioden fra og med 1. april til og med 31. oktober. Erfaringer tilsier at det er økt innblanding av sild og makrell ila. høsten. Uavhengig av om dette registreres ved landing vil det være sentralt med forvaltningstiltak som bidrar til at slik bifangst/innblanding holdes på et lavt nivå.

Kopi til:
Snorri Palmason

